

बी.ए. प्रथम

शिवकालखंड

इ.स. १७०७ ते १८१८ सत्र पहिले पेपर क्र. १

प्रा. शिंदे अनिता ब्यंकटराव

मराठ्यांच्या इतिहासाची भारतीय साधने -

मराठ्यांचा इतिहास जाणून घेण्यासाठी आणि मराठा सत्तेच्या उदयाची कारणमिमांसा करण्यापूर्वी मराठ्यांच्या इतिहासावर प्रकाश टाकण्यास सहाय्यभूत ठरणार्या मराठ्यांच्या इतिहासाच्या साधनांचा विचार करणे प्रथमतः येथे प्रस्तुत ठरेल.

उपलब्ध साधनांचे दोन भागात वर्गीकरण करता येते.

१) भारतीय भाषेतील साधने.

२) परकीय भाषांतील साधने

भारतीय भाषांतील साधनांमध्ये संस्कृत, मराठी, हिंदी, कानडी, तामिळ इ. भाषांतील साधनांचा तर परकीय भाषांतील साधनांत फारसी, इंग्रजी, पोर्तुगीज, इच, फ्रेंच या भाषांतील साधनांचा समावेश होतो.

१) भारतीय भाषांतील साधने -

अ) संस्कृत साधने -

१) शिवभारत -

कविद्र परमानंद हे 'शिवभारत' या काव्यग्रंथाचे लेखक आहेत. ते शिवाजी महाराजांसोबत आग्रा येथे गेले होते. या ग्रंथात भोसले घराण्यातील मालोजी राजापासून शिवाजी महाराजांच्या दक्षिण कोकण

Yipôl Hêdô gâñtô × Oyûñtôñtô êg'ôg'ôñtôñtô×ôñtôñtô

॥ राजारामचरितम -

॥ हिंदी साधने -

॥ शिवराज भूषण -

॥ उत्तरप्रकाश -

॥ राजस्थानी साधने -

॥ मिर्झाराजे जयसिंहाची पत्रे -

॥ उत्तरप्रकाश -

॥ उत्तरप्रकाश -

॥ उत्तरप्रकाश -

॥ उत्तरप्रकाश -

॥ उत्तरप्रकाश -

॥ उत्तरप्रकाश -

२) महाराजा जसवंतसिंहाची पत्रे -

૩) કાનડી સાધને -

१) कंठीरवनर सराजविजयम -

२) केळदिननृपविजयम व बिन्नपी -

$\frac{60}{10} \times \frac{10}{100} = 6$

३) कागदपत्रे -

[illegible]

४) शकावली -

[illegible]

4) आज्ञापत्रे -

[illegible]

६) बखरी -

* $\text{C}_{60}\text{H}_{12}\text{O}$ $\text{C}_{60}\text{H}_{12}\text{O}$ $\text{C}_{60}\text{H}_{12}\text{O}$ + $\text{C}_{60}\text{H}_{12}\text{O}$ $\text{C}_{60}\text{H}_{12}\text{O}$ + $\text{C}_{60}\text{H}_{12}\text{O}$ $\text{C}_{60}\text{H}_{12}\text{O}$ $\text{C}_{60}\text{H}_{12}\text{O}$
 * $\text{C}_{60}\text{H}_{12}\text{O}$ $\text{C}_{60}\text{H}_{12}\text{O}$ $\text{C}_{60}\text{H}_{12}\text{O}$ $\text{C}_{60}\text{H}_{12}\text{O}$ $\text{C}_{60}\text{H}_{12}\text{O}$ $\text{C}_{60}\text{H}_{12}\text{O}$ $\text{C}_{60}\text{H}_{12}\text{O}$ $\text{C}_{60}\text{H}_{12}\text{O}$ $\text{C}_{60}\text{H}_{12}\text{O}$
 + $\text{C}_{60}\text{H}_{12}\text{O}$ $\text{C}_{60}\text{H}_{12}\text{O}$ $\text{C}_{60}\text{H}_{12}\text{O}$ $\text{C}_{60}\text{H}_{12}\text{O}$ $\text{C}_{60}\text{H}_{12}\text{O}$

अ) कलमी बखर -

[illegible]

ब) सभासद बखर[illegible]

क) शिलालेख -

[illegible]

ड) पोवाडे -

[illegible]

इ) नाणी व शास्त्रे -

[illegible]